

Sámediggi
Sámedigge
Sámiediggie
Saemiedigkie

**ČOAHKKINBEAVDEGIRJI 2023:6
SAMMANTRÄDESPROTOKOLL 2023:6**

§§ 44-58

Giellalávdegoddi/Språknämnden

Čoahkkinbeaivi

2023-12-06

Julevu

SÁMEDIGGI/SAMETINGET
Giellalávdegoddi/Språknämnden
Báiki ja áigi/Plats och tid

ČOAHKKINBEAVDEGIRJI/SAMMANTRÄDESPROTOKOLL 2023:6
2023-12-06
Julevu / Luleå
Juovlamánu 6 b. / 6 december 2023 kl. 08:00-15:50

Mearrideaddjit/Beslutande

Ulla-Karin Sarri, čeahkkinságadoalli/mötesordförande,
Märgge Karlberg Uttjek, áirras/ledamot
Naadja Östergren, áirras/ledamot, §§ 48.2, 49-58
Åsa Blind, áirras/ledamot
Karin Vannar, áirras/ledamot

Iežá oasseváldi/
Övriga deltagare

Anita Kitok ossodathoavda / avdelningschef, språk
och utbildning,
Marie Louise Allas, čálli / sekreterare

Paragrátat/Paragrafer

44-58

Dárkkisteaddji/Justerare

Märgge Karlberg Uttjek

Vuolláičállosat/
Underskrifter

čálli/sekreterare.....
Marie Louise Allas

čeahkkinságadoalli/mötesordförande
Ulla-Karin Sarri

dárkkisteaddji/justerare.....
Märgge Karlberg Uttjek

	<i>Dárkkástus lea diedihuvvon almmuhantávvalis. Justeringen har tillkännagivits enligt anslag.</i>
Orgána/Organ	Sámedikki giellalávdegoddi/Sametingets språknämnd
Čeahkkinbeaivi/Sammanträdesdatum	2023-12-06
Ilmmuhanbeaivi/Datum för anslags uppsättande
Beavdegirji vurkensadji/ Förvaringsplats för protokollet	Sámedikki hálddahus, Giron Sametingets kansli, Giron
Vuolláičála/Underskrift

Ordförande öppnar mötet.

§ 44 Fastställande av föredragningslista

Nämnden beslutar

att fastställa föredragningslistan enligt nedan:

- § 44 Fastställande av föredragningslista
- § 45 Val av justerare
- § 46 Föregående protokoll
- § 47 Ekonomi
- § 47.1 Budgetuppföljning t o m 31 oktober
- § 47.2 Budgetuppföljning korttidsstudiebidraget t o m 31 oktober
- § 48 Rapport och information
- § 48.1 Rapport från ordförande
- § 48.2 Rapport från ledamöter
- § 48.3 Information från kansli
- § 49 IDIL 2022-2032
- § 50 Språknämndens verksamhetsplan
- § 51 Riksdagsseminarium
- § 52 Deltagande i Skolverkets referensgrupp
- § 53 Resursfördelning i verksamheten
- § 54 Utbildningspolitiskt handlingsprogram
- § 55 Motioner
- §.55.1 M 598 – Särskilda insatser för att stoppa hatbrott mot renskötseln
- § 55.2 M 599 – Sámi media oahppu Samisk mediautbildning
- § 55.3 M 602– Samisk naturbetesbaserad renskötsel och samisk traditionell kunskap om hållbart nyttjande av naturen och naturresurserna
- § 56 Information från minoritetspolitiska enheten, utgår.
- § 57 Övriga frågor
- § 57.1 Plenum i Stuhkie
- § 57.2 Samiska på gymnasienivå
- § 57.3 Lägesrapport 2023
- § 58 Nästa möte / Mötesplan 2024

§ 45 Val av justerare

Nämnden beslutar

att utse Märgge Karlberg Uttjek till justerare.

§ 46 Föregående protokoll

Dokument:

./.
- Språknämndens protokoll 2023-09-18
Föredragande: Ulla-Karin Sarri

Genomgång av språknämndens protokoll 2023:5

Nämnden beslutar

att lägga protokollet till handlingarna

§ 47 Ekonomi

§ 47.1 Budgetuppföljning t o m 31 oktober 2023

Dokument

./.
- Budgetuppföljning t o m 31 oktober 2023
Föredragande: Anita Kitok

Budgetuppföljning visar att 182 709 kronor har förbrukats t o m 31 oktober 2023. Det är 56 % av årsbudget, riktvärde är 83 %. Återstår av årets budget 142 291 kronor. Aktuell budgetprognos genomgås under mötet.

Nämnden beslutar

att lägga informationen till handlingarna

§ 47.2 Budgetuppföljning korttidsstudiestöd t o m 27 november 2023

Dokument

./.
- Budgetuppföljning korttidsstudiestöd t o m 27 november 2023
Föredragande: Anita Kitok

I år har 36 ansökningar inkommit, varav 3 ansökningar fått avslag. Det har tagits 32 beslut om bidrag under året, en ansökan har inte handlagts då denna inte var komplett. En rekvisition väntar på komplettering innan beslut om utbetalning kan ske.

Utbetalning under året har skett med ett belopp på 475 822 kronor och reserverat belopp är 20 625 kronor.. Av beviljad budget på 800 000 kronor är minst 303 553 kronor kvar, dessa går tillbaka till kulturnämnden.

Nämnden beslutar

att lägga informationen till handlingarna

§ 48 Rapporter och information

§ 48.1 Rapport från ordförande

Dokument

./ - Ordförandebeslut 2023-10-11

Föredragande: Ulla-Karin Sarri

Ordförande informerar om ordförandebeslut 2023-10-11.

Nämnden beslutar

att med godkännande lägga ordförandebeslutet till handlingarna.

§ 48.2 Rapport från ledamöter

Dokument

- PP Samisk språklag, dnr 2023-1654

Föredragande: Naadja Östergren, Märgge Karlberg Uttjek

Redogörelse från samråd 29-30 november, språknämndens föredragning kommer att tillsammans med andra presentationer skickas ut till samrådets deltagare. Språknämnden önskar ta del av det utskick som går till de som närvarat på samrådet.

Nämnden beslutar

att lägga information till handlingarna

§ 48.3 Information från kansli

Föredragande: Anita Kitok

Kansliet har tillsammans med berörda politiker deltagit i dialogmöte med sekreterare i 2023 års parlamentariska public service-kommitté som påbörjade sitt uppdrag under våren 2023 och avslutar uppdraget 30 april 2024. Den parlamentariska kommittén ska föreslå hur public service-uppdraget ska regleras från och med 2026 och föreslå vad som ska ingå i uppdraget under tillståndspanen 2026-2033. I uppdraget ingår att lämna förslag på hur uppdraget rörande svenska språket, de nationella minoritetsspråken och teckenspråket ska stärkas i syfte att uppnå hög kvalitet i utbudet.

Kansliet har deltagit i ortnamnsrådets möte. Andra deltagare på mötet var Lantmäteriet som är sammankallande, universiteten, Riksantikvarieämbetet, Sveriges kommuner och regioner, ISOF, Sveriges hembygdsförbund och Trafikverket.

Sametinget har yttrat sig över två ortnamnsremisser och arbetar med ytterligare två till vilkas svarsdatum är 22 december 2023 respektive 19 januari 2024.

Sametinget har besvarat en personnamnsremiss från Skatteverket där en sökande vill ändra stavningen på sitt samiska efternamn.

Kansliet har deltagit i fortbildning för handläggare med anledning av Konsultationsärenden.

Språkchef och enhetschef för minoritetspolitiska uppdraget har deltagit på dialogmöte med regeringskansliet med anledning av det minoritetspolitiska arbetet.

Kansliet har haft personalkonferens med tema *God förvaltningskultur* och även genomfört en webbaserad utbildning om arbetsmiljö.

Samiskt språkcentrum

Samiskt Språkcentrum har totalt 12 st anställda. Verksamheten finns på samtliga orter där Sametinget har kontor och medarbetarna har kompetens i samtliga fem samiska språk ; lulesamiska (4 medarbetare), nordsamiska (4), pitesamiska (1), sydsamiska (5) och umesamiska (3). En del medarbetare har kompetens i ett eller flera samiska språk.

Samtalsforum med förvaltningskommuner

Språkcentrum har planerat och genomfört ett fysiskt möte 19/9 i Östersund, tillsammans med Sametingets Minoritetspolitiska uppdrag. Mötet var riktat till förvaltningskommuner och innehöll workshop, information och erfarenhetsutbyte kring språkrevitaliseringsfrågor för kommuner och regioner. Två digitala föredrag med överingenjör Inga Lill Sigga Mikkelsen anordnades i samband med Samtalsforum. Föredragen var öppna för allmänheten och handlade om starka språkmodeller och samisk språkteknologi. Föreläsningarna drog över 150 deltagare.

Kompetenshöjande insats för sydsamisk språk och kultur

Samiskt språkcentrum deltog i planering, höll i fortbildning och var arrangör för studieresa där syftet var kompetenshöjande insatser för sydsamisk språk och kultur. Fortbildningstillfällen genomfördes 30/8 (fysiskt) och 8/9 (digitalt) och studieresa till Snåsa genomfördes 20-21/9. Deltagare var från region Jämtland/Härjedalen och intill liggande kommuner.

Språkbad

Språkcentrum arrangerade ett språkbad för familjer 30-31/10 i Jáhkkámáhkke/Jokkmokk med totalt 31 deltagare. Syftet var att stimulera till ökad

samisk språkanvändning. Lek, sång, skattjakt, tipspromenad, målning och berättarstund var språkliga aktiviteter som genomfördes.

Kommunikationsspråken var nord- och lulesamiska. I samarbete med föreningen Saemiestibie siebrie och ungdomsförbundet Sáminuorra anordnades språkbadsläger för åk 7-9, 8-12/11 i Vålådalen. Totalt deltog 17 stycken elever, åtta pojkar och nio flickor från Funäsdalen i syd och Karesuando i nord.

Vuarrash 2023, Samisk äldreomsorgskonferens

Samiskt språkcentrum har tillsammans med Nätverket Veärbmie (projektägare) - samiska förvaltningskommunerna Arjeplog, Arvidsjaur, Lycksele, Malå, Sorsele, Storuman, Vindeln och Umeå planerat och arrangerat en Samisk äldreomsorgskonferens, Vuarrash 2023, i Arvidsjaur den 30/10-1/11 2023 . Ca 75 personer deltog i konferensen. Konferensen riktade sig till personal, tjänstepersoner, chefer och politiker i kommuner, regioner, samebyar, sameföreningar i samiskt språkförvaltningsområde samt Sametingen i Norden och andra intresserade. Program för konferensen innehöll bland annat föreläsningar och workshop med tema om samiska rättigheter inom kommunal omsorg. Under konferensen gavs kunskap om samiska äldres behov och hur vi kan uppfylla lagstiftningen med de utmaningar som finns inom det samiska förvaltningsområdet. Deltagarna fick även ta del av erfarenheter och metoder från personer som arbetar med samisk äldreomsorg.

Giellavahkku

Giellavahkku genomfördes 23-29 oktober 2023. Inför Giellavahkku skickade samiskt språkcentrum ut information om Giellavahkku och uppmanade sameföreningar, samiska förvaltningskommuner och några större aktörer att synliggöra de samiska språken lite extra under Giellavahkku. Aktörer uppmanades att hitta på egna språkliga aktiviteter och till samarbete med Språkcentrum. Runt om i Sápmi och Sverige arrangerades en mängd olika aktiviteter kopplade till de samiska språken, alltifrån språkcaféer till musikföreställningar och jojkworkshop.

Under Giellavahkku anordnade Samiskt språkcentrum bland annat språkkvällar, lunchsamtal, giellavahkkufika och skrivartävling för barn. Samarbete skedde med sameföreningar och kommuner. Sociala medier användes för att synliggöra och lyfta de samiska språken.

Tillsammans med Julla Majjá, den samiska bokbussen, besöktes elever i åk 4-9 i Norsjö, Lycksele, Malå och Sorsele kommuner. Samisk språkliga aktiviteter genomfördes under dagen och kvällen. Totalt besöktes 12 klasser varav en klass som bara bestod av elever som läste samiska.

Rådgivning och föreläsning i Älvsby

Samiskt språkcentrum har träffat Älvsby folkhögskola för att ge råd och diskutera hur de kan arbeta för att stärka de samiska språken i sin verksamhet, exempelvis genom språkbad eller liknande. I samband med träffen förelästes och samtalades för allmänheten om det pitesamiska språkets situation. I Älvsbyn

träffade Språkcentrum representant från Svenska kyrkan för att informera och samtala om pite- och umesamiskans behov och vad som skulle kunna vara relevant i relation till det kyrkliga. Kyrkans representant kommer att träda in i en ny tjänst där han kommer att få jobba mer fokuserat med samiskt kyrkoliv i Luleå stift. En av ambitionerna är att se över läget för de två samiska språken med nyast ortografi, pitesamiska och umesamiska. Representanten har också upprättat kontakter för att utveckla kyrkans arbete med det umesamiska språket.

Umesamiskt Giälla café

Språkcentrum genomför Giälla café i Malå 26/11. Detta blir första träffen av tre. Michael Grahn berättar om sin språkresa, det blir minispråkbad och att prova på undervisningssätt som idag används för att lära sig umesamiska. Syftet är att stimulera språkbärare och talare att på ett enkelt sätt via språkcafé använda och börja prata på sitt samiska språk och lära sig umesamiska.

Nämnden beslutar

att lägga informationen till handlingarna

§ 49

IDIL 2022-2032

Föredragande: Anita Kitok, Ulla-Karin Sarri

Arbetet med att färdigställa en manual och struktur för insamlandet av korpusmaterial fortgår. Några frågor behöver dock klargöras, t ex hur sametingen hanterar frågan om att det är norska Sametinget som efter att ha skrivit avtal med Tromsø arktiska universitet UIT står som ägare av materialet. Insamlingen av Korpusmaterial påbörjas på Sametinget 2024.

Kansliet planerar att under 2024 arbeta vidare med uppmaningen till Sveriges regering om ett samarbetsforum för IDIL 2022-2032 samt att arbeta för att de stora tech-bolagen öppnar upp för samiska språk.

Sametingets arbetsgrupp har haft planeringsmöte med norska och finska sametingen 7-8 november 2023 och nästa möte planeras till 27 juni 2024 i Bodö.

Den 16 november 2023 deltog ordförande i förberedande möte med Arktisregionens Styrkommitté och dess Rådgivande organ (Sametingen i Norge och Sverige och Inuit Circumpolar Council) inför rotationsförfarandet för den globala arbetsgruppen för Urfolksspråkdekaden (GTF). Medlemmar i Global Task Force väljs för en treårsperiod, 2025-2027. 2020-2024 består representanterna från den arktiska regionen av inuiternas cirkumpolära råd (ICC), sametinget i

Norge och Sametinget i Sverige. Sametinget i Sverige representeras av nämndens ordförande.

Den 1 december 2023 höll Sametinget i Norge, Sametinget i Finland, Sametinget i Sverige och Inuiternas cirkumpolära råd (ICC) ett nomineringsmöte av urbefolkningen i Arktis för att utse representanter från den arktiska regionen till Global Task Force for Making a Decennium of Action för Indigenous Languages under en treårsperiod (2025-2027) på rotationsbasis. Kommande treårsperiod representeras samerna av Sametinget i Finland.

Nämnden beslutar

att lägga informationen till handlingar

§ 50 Språknämndens verksamhetsplan

Dokument

- Arbetsmaterial språknämndens verksamhetsplan
Föredragande: Ulla-Karin Sarri

Ett dokument, Språknämndens verksamhetsplan, ska tas fram av nämnden för resterande mandatperiod. Språknämnden har hållit arbetsmöten där förslag utarbetats, dessa förslag återfinns i dokumentet arbetsmaterial språknämndens verksamhetsplan.

Nämnden beslutar

att anta arbetsmaterial för språknämndens verksamhetsplan och initialt arbeta med mål 1 och mål 2 i Sametingets språkpolitiska strategi samt arbeta vidare med innehållet.

att uppdra ordförande att redogöra om nämndens äskande till styrelsen angående korttidsstudiebidrag för samiska studier.

att uppdra ordförande att arbeta för att hemställan stipendieordning tas upp av styrelsen i dialogmöte med departement.

att uppdra ordförande att ta beslut om föreläsning kring lagar som behandlar samiska språkrättigheter.

att uppdra ordförande att boka dialogmöte med Giellagáldus styrelseledamöter valda av Sametinget, Sverige.

Paragrafen justeras omedelbart.

§ 51 Riksdagsseminarium

Dokument

- Språknämndsprotokoll 2023-09-18, § 43.4
Föredragande. Ulla-Karin Sarri

Förslag att påbörja arbetet med riksdagsseminarium och att prioritera samisk språklag. Diskussion om upplägg och innehåll.

Nämnden beslutar

att genomföra ett riksdagsseminarium i enlighet med nämndens diskussioner.

att bereda ärendet vidare.

§ 52 Deltagande i Skolverkets referensgrupp

Dokument

- Språknämndsprotokoll 2023-09-18, § 43.3
Föredragande. Ulla-Karin Sarri

Språknämndens valda representant i Skolverkets referensgrupp har lämnat sitt uppdrag som ledamot i språknämnden. Nämnden har haft frågan är om man ska välja en ny ledamot som kan delta i kommande uppdrag med Skolverket. Just nu pågår inget arbete med Skolverkets referensgrupp.

Nämnden beslutar

att lägga informationen till handlingarna.

§ 53 Resursfördelning i verksamheten

Dokument

- Språknämndsprotokoll 2023-09-18, § 43.2
Föredragande. Ulla-Karin Sarri

Diskussion om nämndens skrivning i budgetäskande om ev. insatser för språklig utveckling.

Nämnden beslutar

att detta arbete hanteras inom ramen för språknämndens verksamhetsplan.

§ 54 Utbildningspolitiska handlingsprogrammet

Dokument

- ./.
- Utbildningspolitiskt program
- Föredragande: Naadja Östergren, Ulla-Karin Sarri

Språknämnden diskuterar behov av att revidera Sametingets utbildningspolitiska handlingsprogram antaget 2012. Livslångt lärande i en sammanhängande utbildningskedja återfinns i Sametingets språkpolitiska strategi.

Nämnden beslutar

att uppdra ordförande att väcka frågan i styrelse om utbildningspolitiskt handlingsprogram.

§ 55 Motioner

§ 55.1 M 598 – Särskilda insatser för att stoppa hatbrott mot renskötsel

Dokument:

- ./.
- M 598 av Marianne Gråik, Lars Miguel Utsi, Marita Stinnerbom, Hanna-Sofie Utsi, Christina Åhrén 2023-02-23, dnr 1.1.8 – 2023-323
 - Plenumsprotokoll 2023-02-21 – 23, § 16
 - Styrelseprotokoll 2023-03-28, § 58.13
 - Styrelseprotokoll 2023-09-29, § 145.7

Föredragande: Ulla-Karin Sarri

Marianne Gråik, Lars Miguel Utsi, Marita Stinnerbom, Hanna-Sofie Utsi och Christina Åhrén har den 23 februari 2023 inlämnat en motion där de yrkar:

att Sametinget verkar för att lagstiftare och myndigheter inför en skärpt straffskala för brott i samband med olovlig skjutning, djurplågeri, skadegörelse och stöld av renar,

att Sametinget verkar för att regeringen och de brottsbekämpande myndigheterna vidtar omgående särskilda åtgärder för att i högre grad stävja och klara upp vapenbrott, djurplågeri, stöld, skadegörelse och hatbrott mot renskötare.

Styrelsen beslutade den 28 – 20 mars 2023, § 58.13

att uppdra till kansliet att bereda motionen enligt praxis, så som opolitiskt, rättsligt och sakkunnigt samt redovisa tidigare beslut i ärendet.

Skäl för yrkandena

De senaste åren har många brott där renar varit inblandade skett. Att renar blir skjutna, dödas och försvinner är en tydlig markering av hat mot samer. Denna diskriminerande effekt gentemot samerna måste samhället, vår regering och våra brottsbekämpande myndigheter ta ansvar för och korrigera för.

Plenum har tidigare antagit motion 516 Renskötselpoliserna¹ där det vid behandlingen av motionen angavs att möte ägt rum med Sametingets styrelse och Polismyndigheten region nord. Polismyndigheten var positiv till att polisen utbildas om renskötsel och samiska kultur för att öka kompetensen hos deras tjänstemän och att myndigheten i samverkan med Sametinget går vidare med frågan. Sametingets styrelse har därefter uppdragit till kansliet att arbeta vidare med ärendet.²

Regeringen har år 2022 tagit fram ett åtgärdsprogram mot rasism mot samer. Tillsammans med den nationella planen mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott utgör programmet en grund för regeringens fortsatta arbete mot rasism mot samer. I programmet anges:

Företrädare för samiska organisationer har berättat att rasism mot samer bland annat tar sig uttryck i gärningar mot renar och att det finns problem med att dessa brott inte alltid markeras som hatbrott, vilket företrädare ansåg osynliggöra dessa som eventuella hatbrott. Organisationerna har efterfrågat kunskapshöjande insatser inom rättsväsendet för att synliggöra hatbrott. Det har också lyfts fram att utsattheten i förlängningen påverkar tilliten till myndigheter och andra offentliga aktörer.

I Brottsförebyggande rådets statistik för 2020 identifierades 20 hatbrott mot samer. Det motsvarade 1 procent av alla identifierade främlingsfientliga och rasistiska hatbrott. Samiska företrädare har lyft fram att samer sällan anmäler brott vilket tros bero på att de som anmäler upplever sig bemötas med misstro och okunskap, att många känner sig rättslösa och att andelen anmälningar som leder till lagföring är liten.

¹ Plenum 2018-05-23–25, § 26.3.

² Styrelse 2018-06-12–14, §136.1.

Det finns behov av insatser för att skapa förutsättningar för att utveckla arbetet mot hatbrott som rör samer. Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten har de senaste åren höjt ambitionsnivån avseende hatbrott och andra brott som hotar demokratin. En målbild som Polismyndigheten formulerat i en delredovisning för sitt arbete är att alla hatbrott ska utredas av en särskild resurs med fördjupad kunskap om området och att det för medborgarna ska kännas meningsfullt att anmäla brott och kontakta polisen oavsett utgång i det enskilda ärendet.³

Åtgärdsprogrammet innehåller åtgärder för perioden 2022-2024 och utgår från fyra strategiska områden:

- Mer kunskap, utbildning och forskning
- Förstärkt förebyggande arbete på nätet
- Ett mer aktivt rättsväsende
- Civilsamhället: ökat stöd och fördjupad dialog

Arbetet kommer följas upp och inom ramen för de olika strategiska områdena har regeringen gett flertalet olika myndigheter uppdrag att inom sina ansvarsområden arbeta förebyggande och motverkande mot rasism mot samer. Sametinget har inte tilldelats något specifikt uppdrag och har således heller inte fått medel för arbetet mot rasism mot samer.

Nedan följer de uppdrag andra myndigheter har i åtgärdsprogrammet samt om och på vilket sätt Sametinget involverats i arbetet, främst med fokus på yrkandet i aktuell motion:

- Brottsförebyggande rådet (Brå) ska göra en fördjupad studie om hatbrott mot samer för att öka kunskapen om, och stärka det förebyggande arbetet mot, rasism som riktas mot samer. I genomförandet av uppdraget ska myndigheten inhämta kunskap och erfarenheter från berörda myndigheter, inklusive Sametinget och relevanta organisationer inom det civila samhället. Sametinget ingår i uppdragets referensgrupp.

³ Regeringskansliet 2022. Åtgärdsprogram mot rasism mot samer.

- Polismyndigheten ska under 2022 och 2023 fortsatt utveckla och förbättra arbetet för att bekämpa hatbrott och andra brott som hotar demokratin. Polismyndigheten ska bland annat genomföra kompetenshöjande insatser inom myndigheten samt redovisa resultat av det arbete som bedrivs för att förstärka den brottsutredande förmågan och uppleringen av dessa brott. Inom ramen för uppdraget ska Polismyndigheten samverka med andra myndigheter och organisationer.

- Myndigheten för arbetsmiljökunskap ska inhämta och sammanställa kunskap om samband mellan vissa gruppers utsatthet och arbetsrelaterad stress. Ett särskilt fokus ska vara kunskap om arbetsmiljö och vilken betydelse utsatthet till följd av etnisk tillhörighet, hudfärg och religion eller annan trosuppfattning kan ha för individens hälsa. Kunskapssammanställningen ska spridas så att den kan utgöra ett stöd för arbetsgivare, skyddsombud och andra förtroendevalda på arbetsplatser. Sametinget medverkar i uppdragets referensgrupp.

Styrelsen beslutade 2023-09-29, § 145.7

att inhämta yttrande från samtliga nämnder och ungdomsrådet.

Paragrafen justeras omedelbart

Nämnden beslutar

att föreslå styrelsen att bifalla motionen.

§ 55.2 M 599 – Sámi media oahppu Samisk mediautbildning

Dokument

- ./.
- M 599 av Kären-Ann Hurri 2023-02-23, dnr 1.1.8—2023-32
 - Plenumsprotokoll 2023-02-21—23, § 16
 - Styrelseprotokoll 2023-03-28—30, § 58.14
 - Styrelseprotokoll 2023-09-29, § 145.8

Föredragande: Ulla-Karin Sarri

Kären-Ann Hurri har den 23 februari 2023 inlämnat en motion där hon yrkar

att Sametinget arbetar för

att det finns samisk media- och journalistutbildning,

att medias samiska kulturkompetens ökar och att samisk medias språkkompetens främjas.

Styrelsen beslutade den 28 – 30 mars 2023, § 58.14

att uppdra till kansliet att bereda motionen enligt praxis, så som opolitiskt, rättsligt och sakkunnigt samt redovisa tidigare beslut i ärendet.

Skäl för yrkandena

I samisk media är kompetens inom språk- och journalistutbildning bristfällig och redaktionernas bristfälliga kulturkompetens kan anas av att samisk mediaproduktion har minskat.

Kansliets beredning av ärendet

I dagsläget erbjuds 18 journalistutbildningar på grundnivå vid nio universitet i Sverige samt en del journalistutbildningar vid folkhögskolor. Ingen av dessa har en samisk profil. Utbildningslängden varierar mellan 1 och 3 år. Sámi Allaskuvla /Samiska högskolan i Kautokeino, Norge, erbjuder för närvarande inte någon journalistutbildning. För att en utbildningsinstitution ska starta en specifik utbildning krävs en efterfrågan samt ekonomiska resurser.

Enligt statistik från SCB finns det ca 19 000 personer med journalistisk examen. Av dessa arbetar mindre än 20 procent som journalister. Dåliga arbetsvillkor lyfts fram som ett av problemen. Trots att anslagen till public service skrivs upp med 2 procent årligen har programbolagen tvingats till effektiviseringar och nedskärningar på grund av andra kostnadsökningar. De generella problemen på arbetsmarknaden för journalister avspeglas även i samisk media.

Bristen på språkkompetens är till stor del ett resultat av att utbildningskedjan för de samiska språken är otillräcklig, vilket Sametinget årligen framför i sina lägesrapporter⁴ till regeringen, senast i den rapport som lämnades in till kulturdepartementet i mars 2023.

För att vara verksam som journalist krävs ingen examen. Bristen på samisktalande journalister har gjort att SVT Sápmi och Sameradion ibland annonserat efter "talanger"/ journalistpraktikanter för att internt utbilda intresserade personer, vilket Sameradion gjort så sent som 2022 och SVT Sápmi planerar att göra under 2023.

Det är av stor vikt att Sametinget framför sina allmänna synpunkter, krav på kultur- och språkkompetens samt krav på sändningar på samtliga samiska språk till public service-bolagen vid de årliga dialogmötena/strategimötena och till den utredning

⁴ https://www.sametinget.se/lagesrapporter_sprak

om kommande sändningstillståndsperiod som pågår.⁵ Bolagens brist på kulturkompetens och förståelse för samers behov gör att uppdraget att lyfta minoritetsspråken om och om igen måste upprepas och förklaras.

Styrelsen beslutade 2023-09-29, § 145.8
inhämta yttrande från kultur- och språknämnden.

Paragrafen justeras omedelbart

Språknämnden ser behov av utbildade journalister och språkvårdande insatser inom public service bolagen. Detta är något som lyfts i dom årliga dialogmöten Sametinget har med Public service bolagen.

Nämnden beslutar

att föreslå styrelsen att motionen därmed är besvarad

§ 55.3 **M 602– Samisk naturbetesbaserad renskötsel och samisk traditionell kunskap om hållbart nyttjande av naturen och naturresurserna, utgår.**

§ 56 **Information från minoritetspolitiska enheten, utgår.**

§ 57 **Övriga frågor**

§ 57.1 **Plenum Stuhkie**

Information om Sametingets planering om de olika nämndernas möten med utskott i samband med plenum i Stuhkie. Språknämnden ska ges tillfälle att möta utbildningsutskottet. Frågan nämnden önskar lyfta med utbildningsutskottet är: Hur säkerställs god kvalitet i en sammanhängande utbildningskedja i de samiska språken i det livslånga lärandet?

Nämnden beslutar

att bereda ärendet vidare.

§ 57.2 **Samiska på gymnasienivå, utgår**

⁵ <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2023/02/regeringen-tillsatter-kommitte-for-langsiktiga-villkor-for-ett-hallfast-och-oberoende-public-service/>

§ 57.3 Lägesrapport 2023

Föredragande: Anita Kitok

Information om att lägesrapport kommer att skickas till nämnden den 28 februari. Ev. återkoppling / kommentarer på rapportens innehåll ska till enhetschef senast 6 mars. Enhetschef för språkcentrum kan hålla en digital dragning i samband med utskicket eller dagarna 7-8 mars. Lägesrapport skickas in till departement den 15 mars 2024.

Nämnden beslutar

att lägga informationen till handlingarna.

§ 58 Nästa möte

Föredragande: Ulla-Karin Sarri

Nämnden beslutar

att nästa sammanträde är digitalt onsdag 7 februari kl. 08:30-16:00

Ordförande avslutar mötet / Ságadoalli loahpaha čeahkkima.